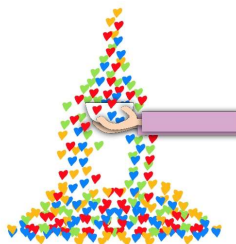

4. bud

Ær din far og din mor!

Det vil sige: Vi skal frygte og elske Gud, så vi ikke ringeagter vore forældre og foresatte eller vækker deres vrede, men holder dem i ære, tjener, lyder, elsker og agter dem.

Ordsprogenes Bog 23,25: Lad din far glæde sig over dig, lad hende, der fødte dig, juble!

1. VORT FORHOLD TIL GUD og TIL FAR og MOR

De første tre bud beskriver vores forhold til Gud. De næste syv beskriver vores forhold til andre mennesker. Og her nævner Gud som de første dem, som han gav os livet gennem, nemlig far og mor. *Han fremhæver fader- og moderforholdet frem for alle andre forhold mellem mennesker. For over for brødre og søstre, og over for næsten i det hele taget, befaler han intet mere end, at vi skal elske dem. Han skiller altså fader og moder fra og udmærker dem frem for alle personer på jorden, ja, stiller dem ved siden af sig selv. At ære er nemlig langt mere end at elske, eftersom det ikke alene indbefatter kærligheden, men også en tilbageholdenhed, ydmyghed og ærefrygt som over for en skjult majestæt. ... (St. Katek. S.61-62).*

Når vi frygter og elsker Gud får det som resultat, at vi ærer forældre og de autoriteter, som har fået myndighed over os. Hvis vi behandler vor næste dårligt og foragter forældre og andre lovlige autoriteter (i skole, kirke og samfund), synder vi mod både det første og fjerde bud.

Til samtale

- Overvej sammen hvordan Gud gav os livet gennem far og mor og sørgede for os gennem deres omsorg i barndom og ungdom. Tal om, hvordan forældre er i Guds sted og derfor skal æres.

2. GLÆDE OG FRYD

Forældre oplever glæde, når børnene ærer dem. Og det fylder hjemmet med glæde og bærer frugt i hverdagen.

*Gud siger ved apostlen Paulus: **Børn, adlyd jeres forældre i Herren, for det er rigtigt. "Ær din far og din mor!" Det er det første bud, der er knyttet et løfte til: "for at det må gå dig godt og du må få et langt liv på jorden."** (Ef 6,1-3).*

Store Katekismus forklarer: *Lær derfor nu for det første, hvad det vil sige at ære forældrene, som det er krævet i dette bud. 1) Man skal i alle forhold anse dem for herlige og kostbare som den største skat på jorden. 2) Dernæst skal man også i ord være*

beskeden over for dem, ikke tale vredt til dem, være stædig eller rette bebrejdelser mod dem, men lade dem have ret og tie, hvis de går for vidt. 3) For det tredje skal man også i gerning, det vil sige, med liv og ejendom, bevise dem en sådan ære, at man tjener, hjælper og forsørger dem, hvis de er gamle, syge, skrøbelig eller fattige. Det skal man ikke alene gerne gøre, men det skal ske med ydmyghed og ærbødighed, som om det var gjort over for Gud. (St. Kat. s. 62-63).

Til samtale

- Hvorfor er det, vi gør mod vore forældre, som om det var gjort over for Gud?
- Hvordan kan det motivere os til lydighed mod det 4. bud?

Derudover må det også opmuntre os desto mere, at Gud knytter et herligt løfte til dette bud, når han siger: "For at du må leve længe i det land, hvor du bor". Her kan du selv se, hvor alvorligt Gud tager dette bud, når han ikke alene give rudtryk for, at det behager ham, og at han har sin glæde og lyst deri, men også, at det skal komme os til gode og tjene til vort bedste, så vi kan have et roligt og lykkeligt liv. ... For at leve længe betyder i Skriften ikke blot at blive gammel af dage, men at have alt det, som hører til et langt liv, som f.eks. sundhed, kone og børn, arbejde, fred, en god regering osv., alt sammen ting, uden hvilke dette liv hverken kan nydes med glæde eller bestå i længden. (St. Kat. S. 67).

Sådan vil Gud gennem lydighed mod dette bud velsigne livet både for forældre og deres børn. Det begynder hos forældrene og udfolder sig i familien.

3. FORÆLDRENE FÅR IKKE BØRN FOR SJOV

I samme åndedrag har Gud dette ord til forældrene: **Og fædre, gør ikke jeres børn vrede, men opdrage dem med Herrens tugt og formaning. (Ef 6,4).**

St. Katekismus forklarer: *Der er grund til at forkynde for forældrene, hvad deres embede er, og hvordan de skal forholde sig over for dem, som de er bemyndiget til at lede. ... Æren, det vil sige magten og retten til at styre, giver han dem ikke, for at de skal lade sig tilbede, men for at de skal tænke på, at de selv skylder Gud lydighed, og frem for alt tage deres embede på sig med iver og troskab, så de ikke blot føder og legemligt forsøger deres børn ..., men især opdrager dem til at prise og ære Gud. Tro derfor ikke, at du kan handle, som det passer dig selv, men du skal gøre, hvad Gud alvorligt har befalet og pålagt dig, og over for ham ska l du aflægge regnskab. ... Her møder vi imidlertid igen den elendige plage, at ingen gør sig det klart eller tager sig af det. De lever som om Gud gav os børn, for at vi skal have lyst og morskab. ... Derfor skal enhver vide, at han under tab af Guds nåde er pligtig til frem for alt at opdrage sine børn til at frygte og kende Gud og også, hvis de egner sig til det, at lade dem lære og studere, så at de kan bruges til noget. Bar man sig sådan ad, ville Gud også rigeligt give sin velsignelse og nåde til, at man kunne opdrage mennesker, som land og folk kunne have glæde af. (side 73-74).*

Til samtale

- Hvorfor er der fare for, at vi som forældre misbruger vores magt, så vi tænker

på vor egen ære i stedet for børnenes vel?

- Hvordan opdrager kristne forældre deres børn til at prise Gud?

4. SORG og SKRIG

Familier smuldrer, når forældre er hårde og mangler kærlighed. Og det fører til mange former for lidelse, når børn ikke elsker og respekterer deres forældre. Livet bliver forbandet. Der bliver råbt og skreget. Det opstår dybe sår i livet. Forældres dårlige vaner overføres til børnene og den kommende slægt. Og troen på Gud visner. Der bliver ikke holdt bøn i familien, ingen går i kirke, og tilgivelsen forsvinder fra hjemmet. Bekymringer, søvnløshed, mangel på respekt, vrede, had og kamp. Børn mistrives og misbruges og vokser op uden glæde og i bitterhed.

Det, som fødes og skabes i hjemmet, fortsætter uden for hjemmet. Når der ikke er respekt og indbyrdes kærlighed i hjemmet, vil både forældre og børn tage respektløshed og kærlighedsløshed med sig i skole, på arbejdsplads, i kirke og i samfundet som helhed.

Når jeg er ulydig over for mine forældre, breder det sig, så jeg vrænger autoriteter. Og jeg bliver egen lille herre. Ja, jeg glemmer endda også, at Jesus Kristus er min Herre.

Til samtale

- Tal om den ulykke, hvordan forældres dårlige vaner og overføres på børnene og kan ødelægge familiens liv.
- Hvorfor er der stor fare for, at respektløshed i familien gør det svært eller umulig for børn at respektere autoriteter uden for hjemmet – og i sidste ende kan ødelægge deres forhold til Jesus som deres Herre?

5. JESUS og DET FJERDE BUD

Og Jesus var selv lydige mod sine forældre (Lukas 2,41-51). Og han ærede sin moder, mens han hang på korset ved at give hende en søn, som skulle sørge for hende i hendes alderdom (Joh 19,25-27).

Jesus anerkendte alle lovlige autoriteter. Han irettesatte farisæerne, fordi de gav mennesker lov til forsømme omsorgen for forældre ved i stedet at give penge (tiende) til religiøse formål (Markus 7,9-13). Han anerkendte de religiøse lederes autoritet – også dem, som var korrupte – *”De skriftkloge og farisæerne sidder på Moses’ stol”* (Matt 23,2). Han anerkendte de romerske myndigheders ret til at lave mønter og inddrive skat (Markus 12,7).

Jesus har også givet os at leve i hans kirke, der er hans legeme. Her giver han os sin nåde, og kalder han tjenerne *”så Kristi legeme bygges op”* (Ef 4,7-13). Han siger til sine apostle: *Den, der hører jer, hører mig, og den, der forkaster jer, forkaster mig. Men den, der forkaster mig, forkaster ham, som har udsendt mig.»* (Luk 10,16).

Ligesom Gud har givet forældre myndighed og ansvar i familien, har Gud også givet sine apostle og dermed Skriften myndighed i kirken. Dem, som er kaldet til at forkynde Guds ord, har myndighed og ansvar i kirken, ligesom forældre har det i hjemmet.

Til samtale

- Overvej sammen, hvordan Jesus selv opfyldte det 4. bud som barn og voksen!
- Læs 1 Tim 5,8 og overvej, hvad det betyder i praksis for vort forhold til ældre i vor slægt og menighed!

6. GLÆDE

Gud har velsignet mig, så jeg ved, at mine forældre er givet af Gud og har autoritet over mig. Øvrigheden (politi, regering osv) tjener mig i mit land, og i kirken tjener hyrder og lærer mig med Guds ord. Jeg skal modtage disse gaver med glæde. Og der, hvor Gud har givet mig ansvar og myndighed over andre i min familie, på arbejde og i samfund, skal jeg udføre min tjeneste i ydmyghed og erkende, at jeg er Guds tjener, når jeg gør, hvad jer er kaldet til.

BØN

Kære Herre Kristus. Du lærer mig i dit ord og med dit eget liv, at jeg skal ære mine forældre og alle lovlige myndigheder.

Tak, at du har velsignet mig med forældre, som holdt af mig. De var ikke fuldkomne. Men de sørgede for mig, så godt de kunne. Hjælp mig til at ære dem.

Tak for din kirke og for en trofast præst. Du lærer mig dine bud og styrker mig i nåden ved dit Ord.

Tak for lovlige myndighed i mit land både i kommune og regering og for politiet. Lad dem tjene dig til gavn for vort land og folk.

Tak for den glæde, jeg modtager gennem mennesker, du har givet myndighed over mig. Gør mig taknemmelig og lad mig vise dem den ære, som jeg skylder ære.

Jeg bekender, at jeg ofte har syndet mod mine forældre og dem, du i godhed satte over mig. Jeg viste ikke respekt. Jeg tænkte dårligt om autoriteter i stedet for at underordne mig. Herre, tilgiv mig! Lad mig atter frydes over din frelse (Sl 51,14).

Giv mig glæde til at elske og tjene min familie. Giv mig styrke i legeme og sjæl, så jeg tjener dem, du har givet myndighed over mig. Giv mig og mine et godt liv her i tiden og det evige liv af nåde ved Jesus Kristus. Amen.

Læs mere om det fjerde bud i Store Katekismus side 61-75 (Credos udgave)